

DUSTE

Beivvás Hõim Teáhter

DUSTE DIEUDDU !

Bagadallii/Regi/Ohjaaja: Alex Scherpf

Šuokŋadahkki ja Čuojaheaddji/Komponist og Musiker/

Säveltäjä ja muusikko: Egil Keskitalo

Lávdedávvirduojár/Rekvisitør/Tarpeisto: Gunhild Johnsen

Jietna/Lyd/Ääni: Stein Ivar Pedersen

Videobuvttadeapmi/Videoproduksjon/Videotuotanto: Kautokeino

Medieverksted : Mikal Mienna, Linda Ø. Nilsen, Ken Are Bongo

Goarrut/Syere/Ompelijat: Britt Halonen, Ingrid W. Olsen

Giellabagadalli/Språkkonsulent/Kielikonsulentti: Kjell Kemi

Govven/Foto/ Valokuvat: Harry Johansen

Buvttadus ja turneteknikkárat/Produksjons- og

turneteknikere/Teknikot: Stein Ivar Pedersen, Bernt M. Bongo,

Øystein Heitmann, Gunhild Johnsen

Buvttadeaddji/Produksjonsleder/Tuottaja: Leif Isak E. Nilut

Prográmma/Program/Käsiohjelma: Brita Triumph & Harry Johansen

Plákahtta/Plakat/Juliste: Josef Halse & Alex Scherpf

Prenten/Trykk/Kirjapaino: Fagtrykk Alta

Álgočájálmas/Urpremiere/Ensi-ilta:

Golggotmánu 9. b. 1998/09.10.98

Čájálmas lea ovttasbargu/ I samarbeid med/: Sampo Teater

Yhteistyö Sampo Teatterin kanssa

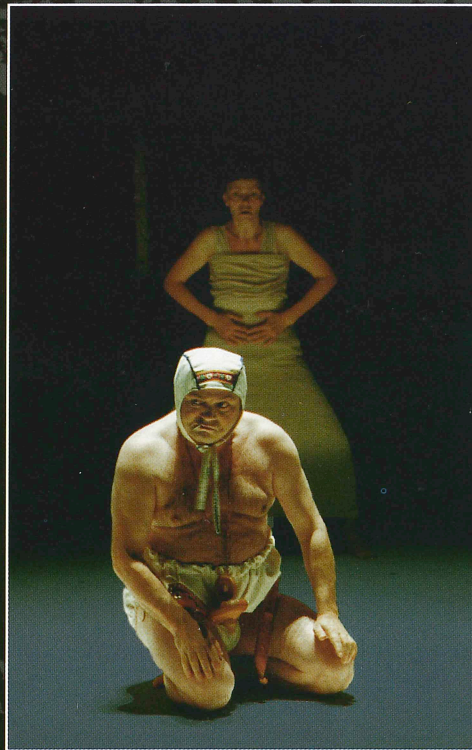

....Iežas giessás áksuin uvssaid
galjidedje govddidedje
stobuid stuorrudedje.
Son de guttii gállábártniid."

"....Ja oman kuisansa kirveellä
omat ovensa avattiin
tila tilavoidutettiin.
Auringon pojat hän synnytti."

«...Og med øks fra egen kiste
Vides hennes dører ut
Rommet gjøres større.
Solens sønner så hun fødte.»

(Divttas/Fra:"Beaivvi bártni soagŋu jiehtanasaid máilmmis"/
"Solsønnens frieri i Jettenes land": A. Fjellner)

"...Sahkanahttistis nana
suonaid
Sáhkkejeddji mielaid leikii..."

"... Av faren fikk han sterke
sener
Av moren god forstand..."

"...Isältään sai hän vahvat
suonet
Äiti mielen lahjoitti..."

(Divttas/Fra: "Beavvi bártni soaggu
jiehtanasa máilmmis!" "Solsonens frieri
i Jettens land": A. Fjellner)

Ráhkis geahččit!

Dađibahabut eai leat máilmmidrámatihkas nu ollu buorit nissonolbmorollat. Seamma dilálašvuohta lea Beaivvázis ge, go mis eai leat leamaš nu mángii nissonolbmot váldorollain.

Matti Aikio, John Savio ja Johan Turi leat moattes sis geaid birra Beaivvás lea ráhkadan teáhterčájálmasa. Leagot de nu jierpmálaččat čájehit "Duste dievddu!" kabareta - mas goit juste dievddut leat hui deatalaččat.

Juo, vásihuvvon lea, jus oktage háhida oahpásnuvvat dievdoolbmuiguin, de fer-
te gulaskuddat nissonolbmuiguin.
Ja dan mii dagaimetge.

Čájálmas gártai joavkobargun - eanas oasálastin nissonolbmuiguin. Mii čáliimet buot sámi girječálliide, muhto go eai máhcahan teavsttaid namuhanveara, de árvideimmet ahte dás gárta earalágan buvttadus bargu go dabálaččat láve.

Searválaga leat fuobmán čállit duon dán, muhto goitge dainna ulbmilin ahte galggašii šaddat jierpmálaččat, suohttasit, vuohkkasit ja maiddai hárdin vuogi mielde, min gievrras ja jávohis dievdduid birra, muhto maiddai sin birra geat eai leat riehta nu jávoheamit ja gievrrat.

Mii leat seammás giehtačállosii ožžon hui mávssolaš veahki Inger Margrethe Olsenis.

Jurddá dainna čájálmasain gal ii leat beavkkalit duohtavuoda sámi dievdduid birra, muhto doaivumis mii guoskkehit vieksábeassái..?

Movt dál juo ain leaš, niktet!

Lávdehábmén/Scenografi/Lavastaja: Bernt M. Bongo Čuovgahábmén/Lysdesign/Valot: Øystein Heitmann Bivttashábmén/Kostymedesign/Puvut: Ingrid W. Olsen
Vuoddashámat ja vuovttat/Maske/Maskit: Eeva Harlin
Neavttárat/Skuespillere/Näyttelijät: Anitta Suikkari, Sara M. Oskal, Irene Länsman, Svein B. Olsen, Egil Keskitalo

Kjære publikum!

Verdensdramatikken er dessverre ikke overbefolket av gode kvinneroller. Ei heller har Beaivvás særlig mange forestillinger å vise til hvor kvinnene har fått den mest prominente plassen. Blant de samiske personligheter som har fått en scenisk fremstilling ved teatret kan vi nevne: Matti Aikio, John Savio og Johan Turi.

Hvor er så logikken når vi i kveld presenterer kabareten "Duste Dievddu!" - som i alt vesentlig dreier seg om nettopp menn.

Jo, det tør være et allment kjent faktum at man, om man vil få vite noe om menn, bør gå til kvinnene.

Hvilket er nettopp hva vi har gjort.

Forestillingen er først og fremst et gruppearbeid - med et stort flertall av kvinner som deltagere. Etter at vi gikk ut med en henvendelse til en rekke samiske forfattere, av begge kjønn, uten å få nevneverdig respons - ble det klart at dette ville bli en annerledes prøvetid. I fellesskap har vi kastet ideer på bordet, av ymse karakter og kvalitet, men alle med det felles mål å si noe vettugt, morsomt, treffende og kanskje provoserende om de tause, sterke menn på vidda - og evt. deres mindre tause og sterke brødre.

Vi har fått uvurderlige bidrag underveis fra Inger Margrethe Olsen, som har ført mye av tankegodset i pennen.

Vi tar ikke mål av oss å brette ut den store, fulle og hele sannheten om samiske menn med denne forestillingen, men kanskje vi kan røre litt i andedammen?

Uansett, - god fornøyelse!

Rakkaat katsojat!

Kantavat naisroolit eivät valitettavasti ole ylikansoitaneet maailman näytelmäkirjallisuutta. Samoin ei myöskään Beaivvásilla ole takanaan montaakaan esitystä, jossa se voisi osoittaa naisten saaneen huomattavan aseman. Saamelaisista persoonallisuuksista, jotka ovat teatterissa saaneet osakseen näyttämöllistä huomiota, voimme mainita mm. Matti Aikion, John Savion ja Johan Turin.

Mistä löytyy johdonmukaisuus siihen että me tänä iltana esitämme kabareen «Duste dievddu!» (Ota vastaan mies!) - joka olennaisesti käsittelee miehiä.

No siitä, että tuntuu olevan yleisesti tunnettu tosiseikka että jos haluat tietää jotain miehistä, on sinun käännäytävä naisten puoleen.

Minkä me nimenomaan olemme tehneet.

Illan esitys on ensisijaisesti ryhmätyön tulosta - ryhmän jonka osallistujista suurin osa on ollut naispuolisia.

Käännäyttyämme ensin useiden, molempaa sukupuolta edustavien, saamelaisten kirjailijoiden puoleen ilman huomattavaa vastakaikua, arvasimme että tämä harjoitusaika tulisi olemaan hyvin erillainen kuin mihin olemme tottuneet. Yhdessä olemme heittäneet ideoita pöytään, erilaatuisia ja -luonteisia, mutta niillä kaikilla on ollut sama päämäärä; sanoa jotain fiksum, hauskaa, osuvaa ja ehkä myös provosoivaa tunturin vaiteliaista, vahvoista miehistä - ja ehkä myös heidän vähemmän vaiteliaista, vahvoista veljistään.

Olemme vastaanottaneet prosessin aikana korvaamattoman arvokasta materiaalia Inger Margrethe Olsenilta, joka on kirjannut suuren osan ajatustyöstä paperille.

Päämääränämme ei ole tämän esityksen puitteissa paljastaa suurta, täydellistä, kaikenkattavaa totuutta saamelaisista miehistä - ehkä vain sohaista hieman ampiaispesää.

Joka tapauksessa - toivomme teidän viihtyvän!

"Eatni bárdni"
"Mors sønn"
"Äidin poika"

"Nohkameahttun himut
Nohkameahttun himut..."

"Endeløs begjær
Endeløs begjær..!"

"Tukahtumattomat himot
Tukahtumattomat himot...!"

"Gudnejahtton professorat, vuosildeaddjit, oahpaheaddjit,
rámpojeaddjit ja eardt. Bures boahtin mu disputasii.
.....sámi Dievddu."

"Ærede professorer, opponenter, dissidenter og andre.
Velkommen til disputas.
.....Den samiske Mann!"

"Arvoisat professorit, vastaväittäjät,
toisinajattelevat ja muut.
Tervetuloa väitöstilaisuuteen.
.....saamelainen Mies!"

Dán vuoru lea váttis gudnejahtit earenoamažit ovttage teakstačállii. Buohkat geat leat mielde čájálmasas, leat nappo čállán, ovddidan jurdagiid ja muđui eará nai.

Sii geat dattetge leat čállán konkrehtalaččat leat:

Å kreditere de enkelte tekstbidrag til kabareten blir nesten som å lete etter yndlingsreinen sin i en bryllupsbidus.

Alle som er med i forestillingen har bidratt, både med ideer, tekster og annet. De som imidlertid konkret har bidratt med tekster er følgende:

Jakaa erityistä kunniaa tämän kabareen tekstien kirjoittajille olisi sama kuin yrittää etsiä lempiporoaan hääkeiton seasta. Siitä huolimatta konkreettista tekstimateriaalia ovat tuottaneet:

Inger Margrethe Olsen:

Hundrelappat, Nohkameahttun himut, Eatni bárdni, Dievdosáгат, Čoarvi vai guollevuodja?, Cuobbu, Dievdduid mii háliidit*

Sara Margrethe Oskal:

Isitávnnas, Luonddumánná*

Svein B. Olsen:

Doaivu ain eallá, Dievdduid mii háliidit*

Alex Scherpf:

Rivgut ja sámi nissonat, Deaivvadanannonsa

* **Egil Keskitalo** lea heivehan lávlunteavsttaid/har bearbeidet sangtekstene/ On sovittanut laulujen sanat.

Muđui leat bargan jurddágovvadasaiguin, oktasaš iskkadallamiiguin ja meattáhusaiguin. Resten er kommet i stand ved improvisasjon og felles prøving og feiling. Muu materiaali on syntynyt improvisaation, yhteisen yrittämisen ja epäonnistumisten myötä.